

CHỦ ĐỀ LÀM TIÊU LUẬN
MÔN CƠ SỞ VĂN HÓA VIỆT NAM

Người biên soạn

Th.S. Phạm Thị Hằng

1. Một số giá trị đạo đức truyền thống trong gia đình Việt Nam xưa và nay

a. Kiến thức cơ bản

- Đạo lí hiếu thảo với ông bà, cha mẹ
- Truyền thống lễ phép, trên kính dưới nhường
- Đạo nghĩa vợ chồng thủy chung son sắt
- Đạo lí “chị ngã em nâng”, “máu chảy ruột mềm” ... trong gia đình, dòng tộc
- Đạo lí “uống nước nhớ nguồn”, “tôn sư trọng đạo”...

b. Kiến thức vận dụng

- Thực trạng duy trì và thực hiện các đạo lí truyền thống trong gia đình Việt Nam hiện nay?
- Một số kiến nghị và/ hoặc giải pháp đề xuất (nếu có)

2. Văn hóa giao tiếp (chào hỏi, cảm ơn, xin lỗi) của người Việt và so sánh với văn hóa giao tiếp của một trong các nền văn hóa sau (tự chọn): Anh, Nhật, Trung Quốc...

a. Kiến thức cơ bản

- Văn hóa giao tiếp là gì?
- Văn hóa chào hỏi của người Việt, so sánh với văn hóa chào hỏi của người Anh/ Nhật/ Trung Quốc...
- Văn hóa cảm ơn của người Việt, so sánh với văn hóa cảm ơn của người Anh/ Nhật/ Trung Quốc...

- Văn hóa xin lỗi của người Việt, so sánh với văn hóa xin lỗi của người Anh/ Nhật/ Trung Quốc...

b. Kiến thức vận dụng

- Thực trạng của văn hóa giao tiếp (chào hỏi, cảm ơn, xin lỗi) của người Việt hiện nay, đặc biệt là người Việt trẻ
- Một số kiến nghị và/ hoặc giải pháp đề xuất (nếu có)

3. Tìm hiểu về Tết Nguyên Đán từ truyền thống đến hiện đại

a. Kiến thức cơ bản

- Nguồn gốc của Tết Nguyên Đán
- Ý nghĩa của Tết Nguyên Đán trong đời sống gia đình và xã hội Việt Nam
- Một số phong tục Tết Nguyên Đán truyền thống

b. Kiến thức vận dụng

- Sự khác biệt của Tết Nguyên Đán xưa và nay (những biến chuyển của phong tục Tết truyền thống trong đời sống hiện đại)
- Một số kiến nghị và/ hoặc giải pháp đề xuất (nếu có)

4. Tìm hiểu về Áo Dài Việt Nam từ truyền thống đến hiện đại

a. Kiến thức cơ bản

- Nguồn gốc của Áo Dài Việt
- Ý nghĩa/ các giá trị của Áo Dài Việt
- Quá trình phát triển, cách tân của áo dài trong lịch sử
- Hình ảnh áo dài Việt trong văn học nghệ thuật

b. Kiến thức vận dụng

- Thực trạng của việc sử dụng Áo Dài hiện nay
- Một số kiến nghị và/ hoặc giải pháp đề xuất (nếu có)

5. Tìm hiểu phong tục cưới hỏi ở Nam bộ và bước đầu so sánh với phong tục này ở Bắc bộ, Trung bộ (Việt Nam)

a. Kiến thức cơ bản

- Ý nghĩa của hôn nhân đối với mỗi người, gia đình, dòng họ
- Quy trình cưới hỏi truyền thống ở Nam bộ
- Phong tục cưới hỏi hiện nay ở Nam bộ
- Bước đầu so sánh phong tục cưới hỏi ở Bắc bộ, Trung bộ và Nam bộ

b. Kiến thức vận dụng

- Thực hành cưới hỏi theo nếp sống văn minh, tôn trọng các giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp
- Một số kiến nghị và/ hoặc giải pháp đề xuất (nếu có)

6. Phong tục ăn trầu của người Việt: Miếng trầu là đầu câu chuyện - Miếng trầu nên dâu nhà người

a. Kiến thức cơ bản

- Nguồn gốc của phong tục ăn trầu trong văn hóa Việt Nam
- Ý nghĩa biểu tượng của hình ảnh trầu, cau, vôi và miếng trầu
- Hình ảnh cau trầu trong văn học nghệ thuật
- Trầu cau trong văn hóa giao tiếp ứng xử và các phong tục, nghi lễ của người Việt.

b. Kiến thức vận dụng

- Phong tục ăn trầu ở Đông Nam Á
- Thực trạng của phong tục trầu cau ở Việt Nam
- Một số kiến nghị và/ hoặc giải pháp đề xuất (nếu có)

7. Tìm hiểu về Phở và văn hóa ẩm thực Việt Nam

a. Kiến thức cơ bản

- Văn hóa ẩm thực là gì?
- Đặc trưng văn hóa ẩm thực truyền thống của gia đình Việt: bữa cơm gia đình
- Nguồn gốc, lịch sử ra đời, cách chế biến của món Phở - một thương hiệu của ẩm thực Việt Nam trên thế giới

b. Kiến thức vận dụng

- Một số đặc trưng của văn hóa ẩm thực Việt Nam theo vùng miền
- Đôi nét đặc sắc trong văn hóa ẩm thực của các dân tộc ở Việt Nam

8. Tiếng Việt – Bản sắc văn hóa Việt Nam

a. Kiến thức cơ bản

- Nguồn gốc ra đời, lịch sử phát triển của tiếng Việt
- Đặc điểm cơ bản về mặt ngữ âm, ngữ pháp, từ vựng của tiếng Việt
- Vì sao nói tiếng Việt là một trong những ngôn ngữ giàu và đẹp

b. Kiến thức vận dụng

- Tiếng Việt trong cảm nhận của người nước ngoài
- Tiếng Việt thời @, ngôn ngữ mạng, ngôn ngữ của giới trẻ Việt...
- Một số kiến nghị và/ hoặc giải pháp đề xuất (nếu có)

9. Phong tục thờ cúng vua Hùng của người Việt

a. Kiến thức cơ bản

- Nguồn gốc của phong tục thờ cúng các vua Hùng
- Ý nghĩa/ giá trị tâm linh, lịch sử của phong tục này với người Việt nói riêng và nhân loại nói chung
- Sự phân bố của hệ thống di tích, tín ngưỡng thờ cúng Hùng vương ở nước ta
- Các nghi thức thờ cúng vua Hùng

b. Kiến thức vận dụng

- Thực trạng của phong tục thờ cúng các vua Hùng ở Việt Nam
- Một số kiến nghị và/ hoặc giải pháp đề xuất (nếu có)

10. Phong tục thờ cúng ông bà tổ tiên của người Việt: Uống nước nhớ nguồn

a. Kiến thức cơ bản

- Nguồn gốc của phong tục thờ cúng ông bà tổ tiên
- Ý nghĩa/ giá trị tâm linh, lịch sử của phong tục này với người Việt nói riêng và nhân loại nói chung
- Cách bài trí bàn thờ gia tiên
- Các nghi thức thờ cúng ông bà tổ tiên

b. Kiến thức vận dụng

- Thực trạng của phong tục thờ cúng ông bà tổ tiên ở Việt Nam
- Một số kiến nghị và/ hoặc giải pháp đề xuất (nếu có)

11. Phong tục tang lễ của người Việt: Nghĩa tử là nghĩa tận

a. Kiến thức cơ bản

- Nguồn gốc của phong tục tang lễ của người Việt
- Ý nghĩa/ giá trị tâm linh, lịch sử của phong tục này đối với người Việt nói riêng và nhân loại nói chung
- Các bước tiến hành và nghi thức lễ tang

b. Kiến thức vận dụng

- Một số kiêng kỵ trong cử hành tang lễ
- Thực trạng của việc thực hành phong tục lễ tang ở Việt Nam
- Một số kiến nghị và/ hoặc giải pháp đề xuất (nếu có)

12. Phong tục tết Trung Thu của người Việt

a. Kiến thức cơ bản

- Nguồn gốc của phong tục Tết Trung Thu của người Việt
- Ý nghĩa/ giá trị của phong tục Tết Trung Thu đối với người Việt
- Các bước tiến hành và nghi lễ, trò chơi, ẩm thực... trong Tết Trung Thu

b. Kiến thức vận dụng

- Thực trạng của phong tục Tết Trung Thu ở Việt Nam
- Một số kiến nghị và/ hoặc giải pháp đề xuất (nếu có)

13. Phong tục tết Thanh Minh và tết Đoan Ngọ của người Việt

a. Kiến thức cơ bản

- Nguồn gốc của phong tục Tết Thanh Minh và Tết Đoan Ngọ của người Việt
- Ý nghĩa/ giá trị của hai phong tục Tết này đối với người Việt
- Các bước tiến hành và nghi lễ, ẩm thực... trong Tết Thanh Minh và Tết Đoan Ngọ

b. Kiến thức vận dụng

- Thực trạng của phong tục Tết Thanh Minh và Tết Đoan Ngọ ở Việt Nam
- Một số kiến nghị và/ hoặc giải pháp đề xuất (nếu có)

14. Phong tục tết Ông Táo và phong tục cúng giao thừa của người Việt

a. Kiến thức cơ bản

- Nguồn gốc của phong tục tết Ông Táo và phong tục cúng giao thừa của người Việt
- Ý nghĩa/ giá trị của hai phong tục này đối với người Việt
- Các bước tiến hành và nghi thức hành lễ trong phong tục tết Ông Táo và phong tục cúng giao thừa

b. Kiến thức vận dụng

- Thực trạng của phong tục tết Ông Táo và phong tục cúng giao thừa ở Việt Nam
- Một số kiến nghị và/ hoặc giải pháp đề xuất (nếu có)

15. Bánh Chung, bánh Giày – nét đẹp phong tục Tết cổ truyền Việt Nam

a. Kiến thức cơ bản

- Nguồn gốc, lịch sử ra đời, cách chế biến bánh Chung và bánh Giày
- Ý nghĩa biểu tượng của bánh Chung và bánh Giày
- Bánh Chung và bánh Giày trong các nghi lễ truyền thống ở Việt Nam

b. Kiến thức vận dụng

- Bánh Chung và bánh Giày trong văn hóa của một số dân tộc thiểu số ở Việt Nam
- Thực trạng của phong tục bánh Chung bánh Giày ở Việt Nam
- Một số kiến nghị và/ hoặc giải pháp đề xuất (nếu có)

16. Tín ngưỡng phồn thực của người Việt

a. Kiến thức cơ bản

- Tín ngưỡng phồn thực là gì
- Nguồn gốc của tín ngưỡng phồn thực
- Ý nghĩa/ giá trị của tín ngưỡng phồn thực đối với người Việt nói riêng và nhân loại nói chung
- Một số hình ảnh, biểu tượng của tín ngưỡng phồn thực
- Các nghi thức, nghi lễ trong tín ngưỡng phồn thực

b. Kiến thức vận dụng

- Tín ngưỡng phồn thực trong đời sống và lễ hội hiện nay

- Một số kiến nghị và/ hoặc giải pháp đề xuất (nếu có)

17. Tín ngưỡng thờ Mẫu của người Việt

a. Kiến thức cơ bản

- Tín ngưỡng thờ Mẫu là gì
- Nguồn gốc của tín ngưỡng thờ Mẫu
- Ý nghĩa/ giá trị của tín ngưỡng thờ Mẫu đối với người Việt nói riêng và nhân loại nói chung
- Một số hình ảnh, biểu tượng của tín ngưỡng thờ Mẫu
- Các nghi thức, nghi lễ trong tín ngưỡng thờ Mẫu

b. Kiến thức vận dụng

- Thực trạng tín ngưỡng thờ Mẫu trong đời sống
- Một số kiến nghị và/ hoặc giải pháp đề xuất (nếu có)

18. Trống đồng Đông Sơn – tinh hoa văn hóa Việt Nam

a. Kiến thức cơ bản

- Nguồn gốc lịch sử của trống đồng Đông Sơn ở Việt Nam và khu vực Đông Nam Á
- Ý nghĩa, giá trị, cách sử dụng trống đồng trong lịch sử
- Các loại hình trống đồng Đông Sơn
- Kỹ thuật chế tác trống đồng Đông Sơn thời đại Hùng vương
- Phân bố của cổ vật trống đồng Đông Sơn ở Việt Nam và trên thế giới

b. Kiến thức vận dụng

- Thực trạng của các cổ vật trống đồng Đông Sơn ở Việt Nam và trên thế giới hiện nay
- Một số kiến nghị và/ hoặc giải pháp đề xuất (nếu có)

19. Các di sản thế giới tại Việt Nam

a. Kiến thức cơ bản

- Di sản thế giới là gì?
- Số lượng các di sản thế giới được công nhận ở Việt Nam cho đến nay
- Làm rõ thông tin của từng di sản (địa điểm, thời gian được công nhận, các giá trị nổi bật được công nhận...)

b. Kiến thức vận dụng

- Thực trạng khai thác, bảo tồn các di sản thế giới ở Việt Nam hiện nay
- Một số kiến nghị và/ hoặc giải pháp đề xuất (nếu có)

20. Đạo Cao Đài và Hòa Hảo: đại diện của tôn giáo thuần Việt

a. Kiến thức cơ bản

- Lịch sử hình thành, phát triển của đạo Cao Đài và Hòa Hảo
- Hệ thống giáo lí cơ bản của hai tôn giáo này
- Sự phân bố của hai tôn giáo này ở Việt Nam và số lượng tín đồ
- Ý nghĩa, giá trị của hai tôn giáo này trong đời sống của các tín đồ

b. Kiến thức vận dụng

- Thực trạng của hai tôn giáo này ở Việt Nam
- Một số kiến nghị và/ hoặc giải pháp đề xuất (nếu có)